

Kurikulum

Mgr. Zuzana Šalamounová, Ph.D.
Ústav pedagogických věd FF MU

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

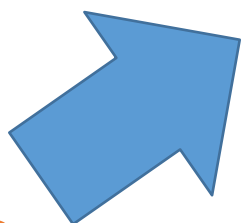
Výukový materiál vznikl v rámci projektu Zkvalitnění a Inovace Přípravy budoucích učitelů na MUNI (ZIP MUNI), reg. č. p. CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_068/0016170.

Kurikulum

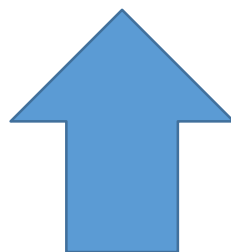
„Obsah veškeré zkušenosti, kterou žáci získávají ve škole a v činnostech ke škole se vztahujících.“

(Průcha, Walterová, Mareš, 1995, s. 106)

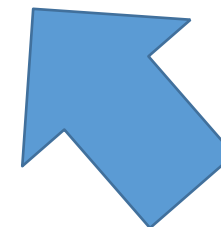
Co?

Jak?

Proč?

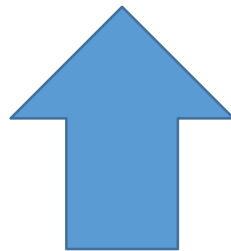
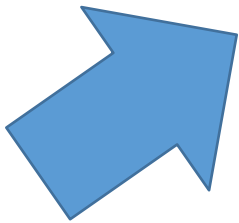

Kurikulum

„Obsah veškeré zkušenosti, kterou žáci získávají ve škole a v činnostech ke škole se vztahujících.“

(Průcha, Walterová, Mareš, 1995, s. 106)

Obsah

Plán

Cíle, výstupy

Filozofické přístupy ke kurikulu

- Akademický
- Esencialistický
- Polytechnický
- Aktivistický
- Personální

(dělení dle Maňák, Janík, Švec, 2008)

Formy kurikula

- Zamýšlené
- Realizované
- Dosažené
- Hodnocené
- Nulové
- Skryté

(dělení dle Průcha, 2017)

Úkol: formy kurikula

- Roztřídte jednotlivé ukázky podle forem kurikula, a to z hlediska vztahu ke vzdělávacím cílům.

Rámcový vzdělávací program

- RVP ZV: od 2005
- RVP PV: od 2007
- RVP G: od 2009 (verze ze září 2021 s vyznačenými změnami od 1. 9. 2025)
- RVP OV: postupně pro jednotlivé obory 2007–2012 (6 vln)

RVP

Rámcový vzdělávací program

pro gymnázia

Výzkumný ústav pedagogický v Praze

Rámcový vzdělávací program

- Klíčové pojmy:
 - vzdělávací oblasti
 - očekávané výstupy
 - průřezová témata (OSV, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova)
 - klíčové kompetence

(RVP G, 2021)

Vzdělávací oblasti

- *Jazyk a jazyková komunikace* (Český jazyk a literatura, Cizí jazyk, Další cizí jazyk);
- *Matematika a její aplikace* (Matematika a její aplikace);
- *Člověk a příroda* (Fyzika, Chemie, Biologie, Geografie, Geologie);
- *Člověk a společnost* (Občanský a společenskovední základ, Dějepis, Geografie);
- *Člověk a svět práce* (Člověk a svět práce);
- *Umění a kultura* (Hudební obor, Výtvarný obor);
- *Člověk a zdraví* (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova);
- *Informatika* (Informatika).

Klíčové kompetence

- Přenositelný, univerzálně platný soubor vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, které jsou důležité pro osobní rozvoj jedince, jeho aktivní zapojení do společnosti a budoucí uplatnění v životě.

(RVP G, 2021)

Klíčové kompetence

- Nejsou to jen znalosti, ale schopnost účinně jednat, schopnost, která je však na znalostech založená.
- Klíčové kompetence jsou nepostradatelné pro kvalitní život.

Klíčové kompetence podle RVP

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence občanská,
- kompetence k podnikavosti
- kompetence digitální

Klíčové kompetence a výstupy

- Klíčové kompetence: soubor obecných cílových požadavků, ke kterým má směřovat vzdělávání.
 - Příklad: žák... posuzuje události a vývoj veřejného života, sleduje, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímá a obhájí informovaná stanoviska a jedná k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí (kompetence občanská).

(RVP G, 2021)

Klíčové kompetence a výstupy

- Očekávané výstupy: soubor konkrétních výsledků vzdělávání v jednotlivých oblastech a oborech.
- Příklad: cizí jazyk, produktivní řečové dovednosti, kde žák: „volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu“

Klíčové kompetence \leq výstupy

- Učivo a výstupy jako cesta k rozvíjení kompetencí.
- Kompetence jako maxima.
- *Úkol: Navrhněte způsob, jak by mohlo být v kontextu určitého učiva vašeho oboru dosahováno rozvoje kompetence k řešení problémů.*

Skupinová práce s RVP

Klíčové kompetence: problémy

- Chybí přesné vymezení KK.
- Jak můžeme hodnotit KK?
- Měli bychom kompetence vůbec hodnotit?

Klíčové kompetence: námitky učitelů

- Na tohle není ve výuce čas.
- Ve výuce zavládne chaos a nekázeň.
- Je to moc složité.
- To přece už dávno děláme.
- Není jasné, co máme dělat ve výuce.
- Taková výuka se nedá hodnotit.
- Znemožní přechod žáků.

Vzdělávací oblasti Vzdělávací obory	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Minimální časová dotace za 4 roky
Jazyk a jazyková komunikace Český jazyk a literatura Cizí jazyk Další cizí jazyk	P P P	P P P	P P P	P P P	12 12 12
Matematika a její aplikace	P	P	P	V	10
Člověk a příroda Fyzika Chemie Biologie Geografie Geologie	P	P	V	V	36
Člověk a společnost Občanský a společensko- vědní základ Dějepis Geografie	P	P	V	V	
Člověk a svět práce					X
Umění a kultura Hudební obor Výtvarný obor	P	P	V	V	4
Člověk a zdraví Tělesná výchova Výchova ke zdraví	P	P	P	P	8
					X
Informatika	V	V	V	V	4
Volitelné vzdělávací aktivity	V	V	P	P	8
Průřezová témata					X
Disponibilní časová dotace					26
Celková povinná časová dotace					132

Časová dotace v jednotlivých ročnících musí být minimálně 27 hodin, maximálně 35 hodin.

(RVP G, 2021, s. 85)

Použité zdroje

- Maňák, J. – T. Janík – V. Švec. *Kurikulum v současné škole*. Brno: Masarykova univerzita, 2008.
- Průcha, J. – Walterová, E. – Mareš, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 1995.
- Průcha, J. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál, 2017.
- *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický v Praze, 2021.

Tento výukový materiál, **Kurikulum**, jehož autorkou je Mgr. et Mgr. Zuzana Šalamounová, Ph.D., který je dostupný z: **Databáze výstupů projektů OP VVV**, (<https://database.opvvv.msmt.cz>), lze užít v souladu s licenčními podmínkami **Creative Commons BY-SA 4.0 International** (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>)